

Folketingets Integrationsudvalg

Til formanden for Europaudvalget

17. juni 2005

Kommissionens grøn bog om demografiske ændringer

Kære Elisabeth Arnold

Du har ved brev af 25. april 2005 opfordret Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik til at behandle Kommissionens grøn bog vedrørende demografiske ændringer (KOM (2005) 0094) og på baggrund heraf komme med en udtalelse/indstilling til Europaudvalget. Du har i den forbindelse anmodet udvalget om at orientere Europaudvalget om sin behandling og indstilling til sagen inden den 1. juli 2005.

Jeg kan i den anledning oplyse, at Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik har drøftet grønbogen på flere af udvalgets møder. Udvalget har endvidere anmodet integrationsministeren om at redegøre for sin holdning til grønbogen for så vidt angår de forhold, der vedrører integrationsudvalgets område. Udvalget har den 13. juni 2005 modtaget ministerens svar (UUI alm. del – Svar på Spørgsmål 45), som vedlægges her.

Følgende af udvalgets partier (Venstre, Det Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti) har afgivet følgende udtalelser om grønbogen:

Venstre kan tilslutte sig regeringens bemærkninger til grønbogen, herunder at det er behovet på arbejdsmarkedet, der skal begrunde arbejdskraftindvandringen samt at der skal arbejdes for at tiltrække flere højtuddannede fra udlandet.

Det Radikale Venstre har med interesse læst EU's Grønbog og har især bemærket, at aldringsproblemet i Europa kan betyde, at BNP-væksten falder fra 2-2,25 % i dag til 1,25 % i 2040 samt at arbejdsstyrken i det samlede EU allerede fra 2011 vil blive mindre. Dermed er Lissabon strategiens mål om en beskæftigelse på 70 % på længere sigt, ikke nok til at kompensere for faldet i arbejdsstyrken.

Det Radikale Venstre betragter manglen på kvalificeret arbejdskraft som den mest alvorlige trussel mod økonomisk vækst og velfærd. Der er derfor brug for at tage en række initiativer, som kan vende den demografiske udvikling i Europa og som kan afbøde den økonomiske virkning af den nuværende demografiske udvikling. Det Radikale Venstre ønsker derfor politiske tiltag, som:

- øger ligestillingen og dermed unge borgeres mulighed for både at være aktive på arbejdsmarkedet og blive forældre,
- sikrer, at den enkelte borger bliver længere på arbejdsmarkedet; der er behov for en reform af de nuværende tilbagetrækningsordninger,
- sikrer, at arbejdsløse har de nødvendige muligheder og økonomiske incitamenter til at tage et arbejde,
- sikrer et rummeligt arbejdsmarked, hvor der også er plads til dem, der ikke er 110 % effektive,
- tillader kontrolleret immigration fra 3. verdenslande til Europa i form af familiesammenføring og arbejdstilladelser; statsborgere bør kunne leve sammen med deres familie i deres eget land og der skal føres en immigrationspolitik, som sikrer gode muligheder for indvandring af kvalificeret arbejdskraft og
- reformerer de offentlige systemer, herunder disses finansiering; i Danmark bør der arbejdes med udvikling af optjeningsprincipper for adgang til sociale ydelser for borgere, der frivilligt kommer til landet.

Socialistisk Folkeparti mener,

1. At udnyttelse af eksisterende ressourcer hos indvandrere og flygtninge langt mere offensivt skal indgå i det videre arbejde.
2. At alle grønbogens temaer er vigtige - også arbejdskraftindvandring[1] begrundet i den demografiske ændring.
3. At 'Brain-cirkulation' bør udvikles til det afgørende element som en udvikling af 'green card'-ordningerne.
4. At arbejdskraftindvandring kan have en positiv effekt på dansk økonomi og integration.

Ad 1. Indvandring som compensation for demografisk aldring

Regeringen mener ikke at indvandring kan bidrage til at modvirke de negative effekter af demografiske ændringer. Med negative effekter tænkes der her på, at der bliver færre erhvervsaktive til at forsørge flere ældre.

SF mener, at arbejdskraftindvandring også bør indgå i en samlet strategi for at imødegå de negative konsekvenser af demografisk aldring – ikke blot arbejdsmarkedets kortsigtede behov. Den demografiske udvikling vil på langt sigt medføre, at det er ønskeligt med tiltag, der kan udvide arbejdsstyrken. SF anser en målrettet og langsigtet politik for arbejdskraftindvandring som et naturligt led i den samlede strategi overfor demografisk aldring.

Som grønbogen fastslår, har indvandring været med til at modvirke aldring i Europa. Men arbejdskraftindvandring kan ikke stå alene. Andre forhold som forebyggelse af marginalisering

[1] Arbejdskraftindvandring er en særlig form for indvandring, der bidrager til at imødekomme et lands behov for arbejdskraft. Det er andetsteds (KOM 2004 0811) blevet kaldt *økonomisk indvandring* og i regeringens høringssvar til samme grønbog kaldte man samme kategori *kvalificeret indvandring*.

på arbejdsmarkedet (herunder bedre integration og øget forebyggende arbejdsmiljøindsats), forbedrede arbejdsmarkedsmuligheder for seniorer samt nye positive incitamenter til senere tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet er vigtigere og skal stå centralt i den samlede strategi for at imødegå de negative konsekvenser af demografisk aldring.

Derfor mener SF, at man ikke kan se bort fra EU i langtidsplanlægningen af indvandrerpolitikken.

Det er SF's holdning, at EU's brug af den åbne koordineringsmetode, herunder ikke mindst den samlede videns- og erfaringsudveksling af både integrations- og indvandrerpolitikken, er vigtig for at imødegå kollektive problemer i forhold til demografisk aldring. Desuden mener vi, at en samlet koordinering af indvandringspolitikken vil være afgørende, fordi et enkelt land ikke har mulighed for at tackle problemerne alene. Vi vil ikke bidrage til et kapløb mod bunden på indvandrepolitikken i Europa, hvor alle bestræber sig på at fastlægge den strammeste flygtninge- og indvandrekurs. Vi vil heller ikke være med til, at indvandrere og flygtninge tilskyndes til at "shoppe" i lande, alt efter hvor man lettest kan få adgang til EU. Fælles europæisk koordinering er nødvendig, fordi flygtninge- og indvandrerproblemerne går på tværs af landegrænser.

Derfor anbefaler vi, at mulighederne for at lovlig arbejdskraftindvandring til arbejde på samme vilkår som danske lønmodtagere kortlægges yderligere for medlemslandene og koordineres i EU med udgangspunkt i den åbne koordinations metode og i de dele af beskæftigelsesstrategien (Barcelona/Lissabon), der navnlig tager sigte på en bedre integration af unge og ældre, under hensyntagen til EU's antidiskriminations politik. SF ønsker samtidig at understrege, at denne indvandring skal tilrettelægges og styres, så der ikke bliver tale om løntrykkeri, og at der ikke er tale om almindelig indvandring.

Ad 2. Indvandring og eksisterende ressourcer

Grønbogen gør alt for lidt ud af det nødvendige samarbejde om, hvordan EU-landene udnytter de uudnyttede ressourcer blandt de flygtninge og indvandrere, der allerede findes i Europa. Integrationen af uudnyttede ressourcer bør gives en helt afgørende rolle i Kommissionens fortsatte arbejde med demografisk aldring. SF lægger vægt på den samlede strategi med fokus på både integration og arbejdsmiljø.

Integrationen af både unge og andre grupper blandt flygtninge og asylansøgere bør gives meget større vægt i kommissionens fremtidige arbejde med demografiske ændringer. Det er helt afgørende, at den samlede indsats fokuserer på integrationen af den store gruppe af arbejdsløse nydanskere, ligesom de ressourcer, som findes hos de mennesker, der venter på opholdstilladelse m.v., skal udnyttes.

Som SF lagde vægt på i sit høringssvar i arbejdsmarkedsudvalget vil livscyklusen ændre sig radikalt, hvilket kræver øget fokus på arbejdsmiljø. Forudsætningen for at imødegå de negative konsekvenser af demografisk aldring er, at vi må nedbringe stress og arbejdspress for at fastholde flere ældre på arbejdsmarkedet. Denne del opfordrer SF Kommissionen til at arbejde videre med.

Ad 3. Brain Circulation

SF mener, at kommissionen skal inddrage principperne for 'brain cirkulation' meget mere aktivt for at imødegå 'brain drain' fra udviklingslandene. Medlemslandene bør tilskyndes til at modvirke problemer for udviklingslandene med 'hjerneflugt' fra disse lande. 'Brain cirkulation' bør ses som led i en strategi for, at udviklingslandenes arbejdsstyrke kvalificeres.

EU-landene bør forpligte sig til at etablere langt bedre studenter-udvekslingsordninger med udviklingslandene samt skabe incitament for, at arbejdskraftindvandrere benytter erhvervede kvalifikationer i hjemlandet efter endt ophold i EU. SF anser det for meget vigtigt at sætte ressourcer ind på at udvikle denne nye tankegang i Kommissionens videre arbejde, således at 'brain circulation' kan erstatte 'brain drain'.

Ad 4. Arbejdskraftindvandring - økonomi og integration

Det er SF's opfattelse, at arbejdskraftindvandring skal ses i sammenhæng med den eksisterende integrationspolitik. SF mener, at arbejdskraftindvandring også bør ses i sammenhæng med den positive effekt arbejdskraftindvandrere kan have på nydanskere som ambassadører og rollemodeller. Ligesom en styret arbejdskraftindvandring vil kunne vende danskernes billede af indvandringen som en byrde.

Det forventes, at de negative demografiske problemer allerede i 2011 vil slå igennem på europæisk plan, hvorfor Danmark bør give kommissionen grønt lys til at gå videre med at undersøge konkrete ordninger for arbejdskraftindvandring.

SF anbefaler, at kommissionen arbejder målrettet videre - også med styret arbejdskraftindvandring - i forlængelse af grønbogen om økonomisk indvandring (KOM 2004 0811). I begge grønbøger forslås det at effektivisere og samordne procedurer for fælles job-baser og 'green cards' for særlige kategorier af arbejdstagere, hvor der allerede er mangel på arbejdskraft i medlemslandene.

P.u.v.

Anne-Mette W. Christiansen
Anne-Mette Winther Christiansen
formand